

TRAINER OF TOPMAN?

Op basis van de waarde van de spelers zou het Nederlands elftal vanavond van Tsjechië moeten winnen. Ook bij de *bookmakers* is Nederland licht favoriet. Zij schatten de kans dat Nederland wint op 40%, maar de trend is omlaag. Ik denk dat Dick vanavond zijn koffers al kan pakken, we staan immers nu al met 1-0 achter. We stralen geen kracht en durf uit, maar angst en onzekerheid. Waarom presteert Oranje niet beter?

De waarde van een speler zegt weinig over hoe goed hij speelt. Beckham verdient 22,4 miljoen Euro per jaar, waarvan 6,5 miljoen betaald wordt door Real Madrid, maar hij bleek niet in staat om van 11 meter te scoren. De totale waarde van de spelers zegt ook weinig over de kracht van het team. Net zoals bij het roeien acht uitstekende skiffeurs niet automatisch een goede “acht” vormen, zijn ook elf individuele topvoetballers niet noodzakelijk een goed elftal. Real Madrid laat zien dat een trainer waarde kan vernietigen. Met het duurste elftal ter wereld, waaronder Beckham, Ronaldo, Figo en Zidane, wist de club dit jaar niks te winnen.

Voor veel voetballers is voetbal bijzaak geworden. Beckham verdient slechts 25% van zijn inkomen met zijn “*core business*”. Naarmate voetballers zich meer op andere markten richten is een betere coach nodig om spelers bij de les te houden. Hij moet de spelers disciplineren en het geheel coördineren. Hij maakt het plan, de spelers zijn slechts pionnen. Net als bij het Eurovisie Songfestival zijn de uitvoerders bijzaak, het gaat om de compositie. De kracht van een team wordt bepaald door de zwakste schakel, daar valt de tegenstander immers aan. De waarde van een coach wordt bepaald door de synergie die hij weet te creëren.

FC Porto is het tegendeel van Real Madrid: weinig echte topvoetballers, maar een fantastische coach, Mourinho, en dus een team dat de sterren van de hemel speelt en de belangrijkste prijzen wint. Als zelfs Mourinho’s leermeester, Louis van Gaal, niet in staat was een hecht, goed, gedisciplineerd Oranje te smeden, wat mogen we dan van Advocaat verwachten?

Mourinho moet volgend jaar het sterrenteam van Chelsea naar de Engelse en Europese top brengen. Hij gaat ongeveer €7,5 miljoen per jaar verdienen, één miljoen minder dan Alex

Ferguson van Manchester United. Coaches van nationale teams verdienen over het algemeen minder, de best betaalde is Sven-Göran Eriksson van Engeland met €5,5 miljoen.

Voetbal is *big business*, maar toch heel anders. In het bedrijfsleven verdienen de mensen aan de top het meest, en niet de arbeiders op de werkvloer. In het voetbal zijn de verhoudingen omgedraaid: coaches verdienen minder dan spelers en coaches van nationale teams nog weer minder. Het zou net andersom moeten zijn. Ik denk dat het salaris dat de KNVB biedt te laag is om een echte topcoach, met visie en overwicht op de spelers, aan te stellen.

De kritiek op de salarissen van topmensen in het bedrijfsleven is overigens overdreven. De beste betaalde, KPN's topman Scheepbouwer, verdient slechts €2,4 miljoen, een schijntje van wat onze voetballers opstrijken, maar hij heeft wel KPN van de ondergang gered. In plaats van te mopperen over te hoge verdiensten in de top van het bedrijfsleven zouden we beter kunnen pleiten voor een betere salariëring voor de coach van Oranje.

Een voetbalcoach moet dezelfde eigenschappen hebben als een topman in het bedrijfsleven. Hij moeten kunnen selecteren en motiveren, hij moet vertrouwen uitstralen, strategische keuzes maken, die implementeren en eraan vasthouden. Waar spelers zakenlui zijn moet dat ook gelden voor de coach. De KNVB ontkomt er niet aan zich professioneler te organiseren en zich meer te richten naar principes uit het bedrijfsleven.

Eric van Damme

(Hoogleraar economie CentER en directeur TILEC, het Tilburg Center for Law and Economics, Universiteit van Tilburg.)